

Een groen aangeklede parkeerplaats in Heiloo.

(foto: www.leknergroenfotografie.nl)

Samenwerken met natuur

We bekijken of en hoe natuurinclusief bouwen kan worden opgenomen in het Bouwbesluit

Vergroening van stedelijk gebied is niet alleen voor gemeenten maar ook voor het Rijk een punt van aandacht. Onder meer via de City Deal Openbare Ruimte worden de krachten gebundeld. En ook op andere manieren maakt het Rijk er serieus werk van.

De karakteristieke fauna van het stedelijk gebied is in de periode 1990-2018 gemiddeld met bijna 50 procent in aantal afgenomen. Dat signaleerde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in 2020. Het benadrukt dat de afname van de biodiversiteit niet alleen een opgave voor het landelijk gebied is, maar ook voor het stedelijk gebied. Het belang van de natuur en biodiversiteit voor het bestaan van de mens valt bij deze opgave niet te onderschatten. De mens is onderling verbonden met de natuur. We vertrouwen dagelijks op gezonde ecosystemen die ons verzorgen in het water dat we drinken, het voedsel dat we eten en de lucht die we ademen.

Een brede blik op de waarden van groen

Meer waardevol groen in en om de stad draagt bij aan herstel en het versterken van de biodiversiteit in de stad. De waarde van groen biedt niet alleen kansen voor de versterking van de biodiversiteit maar ook voor de mentale en fysieke gezondheid, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie en een sterke en veerkrachtige economie. Deze verschillende waarden kunnen elkaar versterken maar dit gebeurt niet vanzelf. Niet al het groen is immers waardevol voor al deze belangen. Zo draagt een monotoon grasveld maar beperkt bij aan de versterking van de biodiversiteit. Dit toont aan dat meer waardevol groen in de stad een uitdagende beleids-, ontwerp-, proces- en financieringsopgave is om deze kansen aan elkaar

te koppelen. Dit vraagt om een andere manier van denken en werken. Hier wordt onder andere aan gewerkt in de City Deal Openbare Ruimte, waar het Rijk, gemeenten, kennisinstellingen en nutsbedrijven samenwerken aan een integrale aanpak voor stedelijke transitieopgaven en de financiering daarvan. Door de krachten te bundelen en de kennis en kunde vanuit verschillende disciplines mee te nemen, wordt ervoor gezorgd dat opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie, een nieuwe circulaire economie en een gezonde natuur in en om de stad zo goed mogelijk op elkaar aansluiten.

Woningbouwopgave kans voor stedelijk groen

De woningbouwopgave is een kans om op een andere manier naar onze stedelijke gebieden te kijken waarbij groen met de groei van de stad meegroeit. Tegelijkertijd is het ook een uitdaging. Elf gemeenten deden vorig jaar dan ook de oproep aan het ministerie van BZK om in het licht van de woningbouwopgave een actieve bijdrage te leveren aan meer groen in en om de stad. Er is een beroep gedaan op de financiële middelen van het Rijk en de elf gemeenten roepen op om de groenopgave gezamenlijk op te pakken. Naast de oproep van gemeenten heeft het Rijk het bouwmanifest van 18 november 2019 van de oprichters van NL Greenlabel, wetenschappers en een aantal partijen in ontvangst mogen nemen. Zij roepen op om natuurinclusief bouwen tot het nieuwe normaal te maken.

Rijksinzet groen in en om de stad

De oproep om de opgave gezamenlijk, op een meer samenhangende en systematische manier aan te pakken, wordt door het Rijk omarmd. Het Rijk heeft de ambitie om de groenopgave van stedelijke regio's als nationaal belang mee te nemen in de uitvoering van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Daartoe wordt de NOVI herijkt en wordt de groenopgave explicieter meegenomen in de verstedelijkingsakkoorden. Daarnaast bekijken we dit jaar of en hoe natuurinclusief bouwen kan worden opgenomen in het Bouwbesluit en wordt de doelmatigheid en doeltreffendheid van het instellen van een groennorm op rijksniveau onderzocht. Ook werken we aan de financieringsvraagstukken, zoals het ontschotten van budgetten ten behoeve van de groenopgave en werken we aan de kennisontwikkeling en kennisverspreiding die nodig is om te komen tot een natuurinclusieve samenleving in en om de stad. Deze acties pakken we in samenhang met mede-overheden en andere stakeholders op. Hierbij inventariseren we welke acties en maatregelen welke bestuurslaag precies nodig heeft en welke effectief zijn. Dit vraagt van alle partijen om een open houding waarbij er al lerende samen wordt gekomen tot meer waardevol groen in en om de stad voor mens, dier en natuur. *

Franc van der Steen is werkzaam als MT-Lid Natuur en Samenleving bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en in die hoedanigheid verantwoordelijk voor het in oprichting zijnde programma Groen in en om de Stad.

Deze bijdrage is onderdeel van een reeks die Stadswerk magazine wijdt aan de City Deal Openbare Ruimte.